

Stel je voor: Je zit in een restaurant of café. Je hebt iets te eten en te drinken besteld. Je neemt een slokje koffie of thee en kijkt eens goed naar het kopje. Hee, een konijn! Met zijn oren om de rand gevouwen! Je neemt een broodje van de schaal en ziet een huilend klein meisje. Of een hondenkop met vlekjes. Of een rolstoel met vleugels. Op je bord ligt een aandoenlijk dolfijntje, en een diamant. Je ziet ook woorden: 'trots', 'zelf', 'vrijheid', 'wow' en 'super wow'.

>KOM en participeer

Door Hester Genefaas Foto Toine Maurix

Heel erg 'super wow' is het servies waarop deze beelden en woorden in de vorm van tatoeages staan. De tatoeages staan op borden, kommetjes, schalen, kopjes en bekers en vertellen de unieke verhalen van mensen met een psychiatrische achtergrond en mensen met een verstandelijke beperking. Later meer over waar je het servies kunt zien, gebruiken en kopen. Eerst iets over het wie, wat, waar, hoe en waarom.

> KOM

Het servies, ontworpen door Edwin Vollebergh van Studio BOOT, wordt gemaakt door cliënten van twee instellingen: Cello en Reinier van Arkel, onderdeel Demarrage. Initiatiefnemers en architecten van het duurzame socio-economische project 'Social label' zijn Simone Kramer en Petra Janssen. Tijdens de Dutch Design Week afgelopen oktober maakte het servies, met de naam >KOM, onder grote belangstelling een vliegende start. Reinier sprak met Marina van Overdijk, een van de makers, Annet Henskens, activiteitenbegeleider bij Demarrage, en met Social Label.

"Er ontstaat iets moois en bijzonders als makers - met afstand tot de arbeidsmarkt - samen werken met ontwerpers. Het mooie en waardevolle product dat uit deze samenwerking voortkomt, heet Social Label.", staat in het jaarverslag van stichting Social Label. Wat is de gedachte? Petra Janssen vertelt: "We zijn met Social Label begonnen omdat we de urgentie voelden van participatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We willen bedrijven socialer maken, en de beweging laten maken van een gesubsidieerde naar een bedrijfsmatige aanpak." Simone Kramer voegt toe: "Het huidige systeem veranderen is heel lastig. Maar via het samen maken ga je op een inspirerende manier aan de slag."

Samenwerking

Bij Demarrage werd afgelopen zomer gestart met het vervaardigen van het servies. Van

de twaalf cliënten aan wie gevraagd was mee te doen, bleven er drie over, onder wie Marina van Overdijk. In een interview vertelde ze haar levensverhaal, en ontwerper Edwin Vollebergh verbeeldde haar verhaal in tatoeages. Uiteraard in goed overleg. Marina vertelt: "Edwin had mijn hond getekend, maar zonder vlekken. Op mijn verzoek heeft hij speciaal de vlekken toegevoegd, nu is het echt mijn hond." Andere thema's van Marina die op het servies staan, zijn: "Een palet, want ik ben graag bij het Palet (het atelier van Demarrage red.), naaigerei, omdat ik graag quilts maak en met stof en naaigerei bezig ben. Er is ook een doodskist, omdat ik een zwager had die heel jong is overleden, iets waar ik veel moeite mee heb." Hoe zit het met die pillen? "Het potje met de pillen heeft Edwin later ontworpen. Veel mensen hier hebben medicijnen die heel belangrijk voor hen zijn."

Het op elkaar afstemmen van de productieprocessen bij Cello en

Marina Overdijk en Jolinda Vos

Demarrage had in begin wat voeten in aarde, maar gaandeweg ontstond er een vruchtbare samenwerking en uitwisseling tussen de cliënten en begeleiders van beide instellingen. Annet Henskens, activiteitenbegeleider bij Demarrage, over de samenwerking en het elkaar aanvullen: "Er zit veel expertise bij Cello, ik heb er veel van geleerd. Omgekeerd heeft de begeleidster van Cello ook veel van ons geleerd. We kunnen elkaar goed aanvullen. Bij Cello hebben ze veel mallen en kunnen ze meer productie draaien. Tegelijk is het zo dat het overbrengen van de tatoeages op het aardewerk een bepaalde techniek en fijne motoriek vergt. Je hebt een bepaalde rust nodig, en daar zijn wij bij Demarrage weer goed in."

In de periode voor de Dutch Design Week is er hard gewerkt om vijftig achtzijdige serviezen klaar te krijgen. Dat de Dutch Design Week niet zomaar een platform is, dat de belangstelling groot en de positieve 'vibe' goed voelbaar was, werd tijdens de lancering van >KOM en >SCHORT wel duidelijk. Annet: "Het was helemaal top om met zijn allen op het podium te staan bij de Dutch Design Week, waarbij iedere cliënt ook nog eens zijn favoriete kom of bord mocht presenteren." Het servies werd in de dagen erna gretig gekocht door het publiek. Opvallend was dat 'Er huult een klein meisje in mij' van Demarrage-cliënt Jolinda Vos heel populair was.

Hoe gaat het verder?

Het servies gaat verder. De productie blijft doorgaan, ook al stromen cliënten uit. Voor Marina en de andere cliënten heeft het veel opgeleverd. Annet: "Participeren, zichtbaar zijn (voor sommige cliënten is dat heel lastig) en meetellen. En het idee is dat het geld dat uit de verkopen komt weer wordt geïnvesteerd in de makers." Marina heeft een duidelijke groei doorgemaakt: "In het begin verdeelde ik mijn tijd tussen het servies en mijn andere activiteiten. Maar dat is snel veranderd, niet omdat dat moest, maar omdat ik dat wilde. Ik heb zelfs Annet een beetje vervangen tijdens haar vakantie." Mogelijk en hopelijk is >KOM voor Marina een mooie opstap naar een hoger treetje op de participatieladder.

Vanaf 2013 zijn verschillende producten van Social Label ontwikkeld:

- >HOUT: houten meubels (Piet Hein Eek)
- >VAAS: vazen (Roderick Vos)
- >MASK: kussens (Marc Mulders en Ria Mul)
- >VEEG: bezem (Dick van Hoff)
- >STILL: stiltekast (Haiko Meijer)
- >SCHORT: schorten (Borre Akkersdijk)
- >KOM: servies (Edwin Vollebergh)

Cliënten met een afstand tot de arbeidsmarkt* uit Tilburg, Groningen, Deventer, Eindhoven en Den Bosch maakten deze bijzondere producten, en zullen dat voorlopig ook blijven doen. Petra: "We werken aan een nieuwe sociale maakindustrie waarbij duurzaamheid voorop staat. Dus alle producten blijven altijd in de collectie."

Alle producten zijn te koop bij het Werkwarenhuis (de voormalige mengvoederfabriek De Heus). Adres: Tramkade 20 in Den Bosch, geopend op woensdag t/m vrijdag, van 10.30-17.00 uur.

Bekijk alle producten op <http://www.sociallabel.nl/winkel/>

* diverse groepen mensen hebben om verschillende redenen minder toegang tot regulier of betaald werk. In voorgaande jaren bracht Social Label ontwerpers samen met onder andere autistische mensen, dove mensen, voortijdige schoolverlaters en vrouwelijke migranten.